

E-NOVIČNIK

MREŽE INSTITUCIJ PROMOTORK ENAKOSTI

DECEMBER 2025

V TEJ ŠTEVILKI

Izobraževanja in
usposabljanja za nove
ciljne skupine

Diskriminacija
pri zaposlovanju

Izzivi pri vzgoji in
izobraževanju romskih
otrok in mladostnikov

Kdor deli, za drugega skrbi

V teh dneh mineva leto dni od zaključka našega projekta Soočimo se z diskriminacijo, v okviru katerega smo si zadali, da vzpostavimo našo neformalno mrežo institucij promotork enakosti. Prav tako ste konec lanskega leta prejeli naš prvi e-novičnik.

E-novičnik je namenjen izmenjavi pomembnih in uporabnih informacij, dobrih praks ter zanimivosti s področja varstva pred diskriminacijo in zagotavljanja enakih možnosti.

Vabimo vas, da informacije širite v vaši instituciji ter s tem krepite ozaveščenost in informiranost vaših zaposlenih o aktualnih dogajanjih na področju varstva pred diskriminacijo in zagotavljanja enakega obravnavanja.

Če imate v vaši organizaciji dobre prakse ali zanimivosti, povezane z zagotavljanjem enake obravnave in enakih možnosti, nam to sporočite na gp@zagovornik-rs.si (s pripisom Mreža institucij promotork enakosti), da jih bomo lahko vključili v prihodnje izdaje e-novičnika.

KOLOFON

Kontaktna oseba mreže pri
Zagovorniku načela enakosti:
Mateja Zobarič Trplan

IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZA NOVE CILJNE SKUPINE

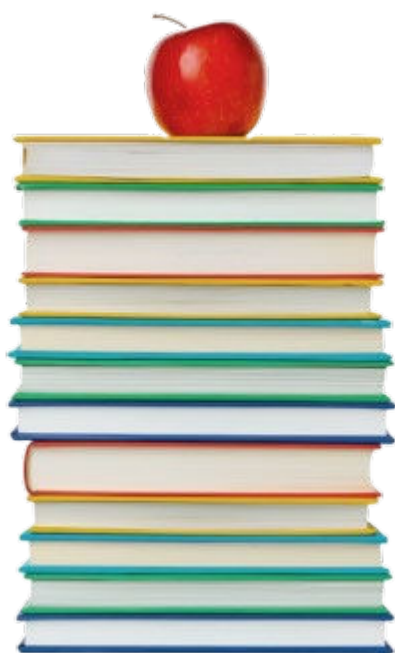
Z izobraževanjem o varstvu pred diskriminacijo gradimo temelje vključujoče družbe. Zagovornik načela enakosti je lani veliko pozornosti usmeril v razvoj izobraževalnih vsebin in aktivnosti za javne uslužbenke. Letos smo se posvetili delodajalcem in kadrovnikom, ranljivim skupinam in mladim.

Na podlagi Zagovornikovega [Priročnika za delodajalce](#) smo razvili novo izobraževalno aktivnost, ki je namenjena delodajalcem oz. kadrovnikom. Letošnjo jesen smo aktivnost pilotno izvedli v sodelovanju z Razvojnim centrom Murska Sobota. Kaj so o izkušnji in potrebah po takšnih izobraževanjih povedale udeleženke, si oglejte na [povezavi](#).

Letos smo izvajali tudi izobraževalne aktivnosti za ranljive skupine. Tem se vsakokrat prilagodimo glede na njihove osebne okoliščine, izkušnje in potrebe. Prav tako pa izobraževalne aktivnosti Zagovornika usmerjamo tudi v tiste, ki z ranljivimi skupinami delajo. Tako smo v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje pripravili posebno usposabljanje za strokovno osebje in osebje partnerjev Zavoda, ki se ukvarjajo z različnimi ovirami, na katere pri vstopanju na trg dela naletijo romske ženske. Pri takšnih nalogah različne javne institucije združimo moči. Kaj so povedali sodelujoči na našem usposabljanju v Kočevju septembra letos, si oglejte na [povezavi](#).

Vedno več se na Zagovornika obračajo srednje šole, ki želijo v okviru vsebin o aktivnem državljanstvu dijake seznaniti tudi s pristojnostmi in delom Zagovornika načela enakosti. S srednješolci tako pomen enake obravnave in enakih možnosti odkrivamo skozi med mladimi vedno bolj priljubljeno obliko skupinskega interaktivnega kviza.

Poleg tega Zagovornik že vrsto let sodeluje pri izvedbi prakse za študente prava, ki jih zanima polje varstva pred diskriminacijo. Izkušnje so nam letošnje udeleženke prakse opisale v [videu](#) za Zagovornikov YouTube kanal.

Izobraževalne aktivnosti Zagovornika načela enakosti so brezplačne. Namenjene so izboljšanju seznanjenosti, razumevanja in usposobljenosti za zagotavljanje enake obravnave in enakih možnosti.

Pripravljamo jih za različne ciljne skupine na podlagi ugotovljenih potreb ali po meri na povpraševanje.

Če zaznate potrebo po dodatnem izobraževanju ali usposabljanju o varstvu pred diskriminacijo, nam pišite na gp@zagovornik-rs.si.

DISKRIMINACIJA PRI ZAPOSLOVANJU

V javnosti odmeva nedaven primer, v katerem je Zagovornik ugotovil, da je gimnazija v postopku izbire novega zborovodje diskriminirala kandidata za zaposlitev. Odločilna pri tem, da ga niso izbrali, je bila njegova spolna usmerjenost oziroma to, da je v zakonski zvezi z moškim. Diskriminacija zaradi spolne usmerjenosti je v postopkih izbire in tudi sicer na delovnem mestu prepovedana.

V zaposlitvenih postopkih se še vedno, predvsem kandidatkam, zastavljajo vprašanja o družinskem življenju, ki jih po 28. členu Zakona o delovnih razmerjih ni dovoljeno postaviti. Postavljanje takih vprašanj v okviru zaposlitvenih postopkov pomeni diskriminacijo na podlagi osebnih okoliščin starševstva in družinskega stanja.

Več primerov diskriminacije, ki jih je ugotovil Zagovornik načela enakosti na področju dela in zaposlovanja, lahko najdete v [Zagovornikovem iskalniku po primerih](#).

Na Zagovornikovi spletni strani je na voljo [brošura o diskriminaciji na področju dela in zaposlovanja za starše in nosečnice](#), pa tudi [Priročnik za zaposlene in iskalce zaposlitve](#), ki na strnjen in pregleden način ozavešča delojemalce in kandidate v postopkih zaposlovanja o njihovih pravicah do enakopravnosti, enakih možnosti in enake obravnave, jim pomaga prepoznati diskriminacijo ter jim predstavi možne načine ukrepanja. Priročnik vsebuje koristne informacije tako za iskalce zaposlitve in kandidate za delovna mesta kot tudi zaposlene in v nekaterih primerih nekdane zaposlene.

IZZIVI PRI VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU ROMSKIH OTROK IN MLADOSTNIKOV

Zagovornik načela enakosti je izdal [posebno poročilo](#), v katerem predstavlja razloge, zakaj romski otroci in mladostniki kljub dobrim nameram in številnim izvedenim ukrepom še zdaleč ne dosegajo primerljive izobrazbene ravni in šolskega uspeha kot drugi šolarji.

Kljub obstoječim ukrepom ostajajo izobrazbene razlike med Romi in večinskim prebivalstvom velike, še posebej v jugovzhodni Sloveniji. Na podlagi analiz in sodelovanja z Romi posebno poročilo opozarja na pomanjkljivosti trenutnih pristopov in priporoča ukrepe za izboljšanje razmer.

O poročilu smo se pogovarjali tudi v pravkar objavljenem [podkastu Zagovornika načela enakosti](#), ki ga lahko poslušate tudi v vaših običajnih aplikacijah za poslušanje podkastov.

OSREDNJI GOVORI MEDNARODNE KONFERENCE O PROTIDISKRIMINACIJSKEM PRAVU

V prejšnjem novičniku smo napovedovali tridnevno konferenco Centra za primerjalno pravo o enakosti in protidiskriminacijsko pravo Berkeleyjeve pravne fakultete Univerze Kalifornije, ki sta jo skupaj s Centrom organizirala Zagovornik in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani. Zdaj pa lahko povemo, da je konferenca uspela.

Udeleženci so bili še posebej navdušeni nad nagovori treh osrednjih govorcev, ustavne sodnice dr. Neže Kogovšek Šalamon, direktorice Inštituta 8. marec Nike Kovač in vodje omenjenega Berkeleyjevega centra dr. Davida Oppenheimerja. Konferenca je potekala med 2. in 4. julijem 2025, na njej pa je sodelovalo več kot 150 vrhunskih strokovnjakov s področja prava varstva pred diskriminacijo iz vsega sveta.

dr. Neža Kogovšek Šalamon

Podpredsednica ustavnega sodišča ter ena največjih poznavalk prava enakih možnosti in varstva pred diskriminacijo v Sloveniji je presunila s tem, ko je prebrala seznam vseh besed in besednih zvez, ki so pod aktualno ameriško administracijo označene za sporne. Opozorila je tudi na izzive, ki jih prinaša tehnološki napredek, ko lahko odločanje umetne inteligence in algoritmov še poglobi obstoječe diskriminatorne prakse. Posnetek njenega nagovora si lahko ogledate na [povezavi](#).

Nika Kovač

Direktorica Inštituta 8. marec je v nastopu predstavila izzive vodenja kampanj za izboljšanje varstva temeljnih pravic. Navdušila in ganila je z zgodbami o tem, kako so pri določenih temah k sodelovanju pritegnili tudi skupine in posameznike, s katerimi na prvi pogled niso imeli skupnih točk. Posnetek njenega nagovora si lahko ogledate na [povezavi](#).

dr. David Oppenheimer

Vodja Centra in profesor prava se je osredotočil na t. i. vojno proti raznolikosti, enakosti in vključujoči družbi, ki poteka v ZDA. Navezal se je na izjavo filozofa Johna Stuarta Milla, da je za prevlado zla dovolj že to, da dobri ljudje ostanejo tihi. Udeležence konference je pozval, naj se ob slabšanju stanja na področju varstva pred diskriminacijo nujno oglasijo, saj so kot strokovnjaki najboljše opremljeni za zagovarjanje ukrepov za zagotovitev enake obravnave in enakih možnosti. Posnetek njegovega nagovora si lahko ogledate na [povezavi](#).

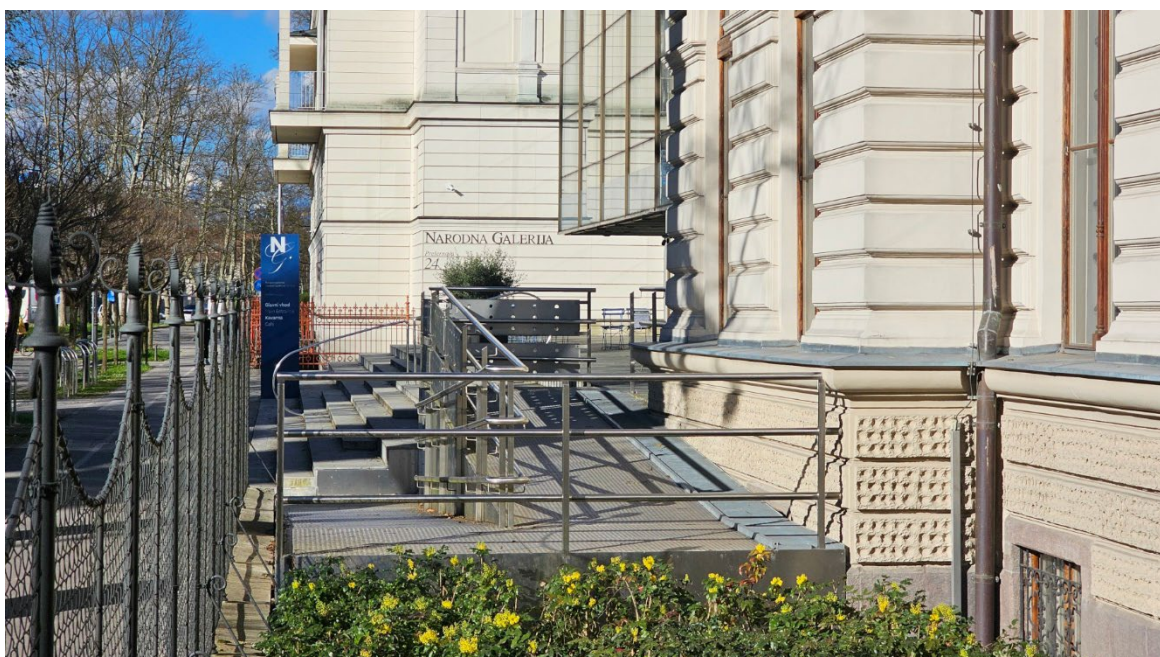
Smernice za zagotovitev dostopnosti zaščitnih prostorov v javni rabi

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Zavod za kulturno dediščino je na podlagi Zagovornikovih priporočil pripravil smernice za zagotavljanje dostopnosti kulturne dediščine v javni rabi za funkcionalno ovirane osebe.

Veliko stavb, ki jih imajo v rabi javne institucije, je kulturnovarstveno zaščitnih. Smernice podajajo takšne usmeritve, ki bodo ob zagotavljanju dostopnosti kulturne dediščine v javni rabi za ljudi z invalidnostmi imele še sprejemljiv vpliv na družbeni pomen kulturne dediščine in ne bodo negativno vplivale na varovane sestavine. Smernice so dostopne na [povezavi](#).

Ženske in javni prostor: mesta po meri vseh

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Iz Skupnosti občin Slovenije so nas opozorili na konferenco Ženske in javni prostor: Mesta po meri vseh, ki so se je nedavno udeležili. Na konferenci so ugotavljali, kako lahko bolj ozaveščeno, informirano, vključujoče načrtovanje in upravljanje javnega prostora prispevata k enakosti spolov ter izenačevanju uporabne vrednosti prostora in stavb za vse ne glede na spol, starost, fizične sposobnosti in druge osebne življenjske okoliščine.

S predstavitev primerov iz različnih evropskih mest in z razpravo o domači praksi je konferenca pokazala, kako se urejanje prostora mest spremeni, ko v središče zanimanja postavimo žensko izkušnjo in kot pomembne uporabnice javnega prostora, stavb in prometa vidimo deklice, mlajše in starejše ženske, matere, babice, delavke, prostovoljke, peške in kolesarke. Podrobnejše poročilo o konferenci in predstavitve predstavljenih primerov dobrih praks po Evropi si lahko preberete in ogledate na [povezavi](#).

Equinetov prispevek k novi EU-strategiji za enakost spolov

Evropska mreža organov za enakost, katere član je tudi Zagovornik načela enakosti, je sodelovala v procesu javne konzultacije s svojo vizijo za strategijo za enakost spolov za obdobje 2026–2030, pri čemer se je oprla na obsežno strokovno znanje nacionalnih organov za enakost, ki so v skladu z zakonodajo EU imenovani za zaščito žrtev (diskriminacije na podlagi spola) in spodbujanje enakosti spolov po vsej Evropi.

Prispevek lahko preberete na [povezavi](#).

Letno poročilo Agencije EU za temeljne pravice

Letno poročilo FRA za leto 2024, ki je izšlo junija 2025, ugotavlja, da se muslimani, Judje, temnopolti ljudje in osebe LGBTIQ v Evropi soočajo z vse večjo diskriminacijo, sovraštvom in rasizmom. Ugotavlja tudi, da nadlegovanje, sovražni govor in fizično nasilje postajajo vse večji problem. Diskriminacija pa se v obliki algoritmov zaznava tudi na področju digitalnih storitev in umetne inteligence.

Celotno poročilo je dostopno na [povezavi](#).

Poročilo OECD o boju proti diskriminaciji

Poleti je izšlo poročilo OECD o boju proti diskriminaciji v Evropski uniji, ki ugotavlja, da diskriminacija ostaja izziv v Evropski uniji navkljub izboljšavam na področju protidiskriminacijskega prava in vključevalnim politikam.

Poročilo je dostopno na [povezavi](#).

Prve ugotovitve evropske raziskave o delovnih razmerah

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer je nedavno predstavila prve ugotovitve njihove periodične evropske raziskave o delovnih razmerah (EWCS) 2024, ki razkrivajo najnovejše trende na področju kakovosti delovnih mest in vpogled v nov svet dela.

Raziskava je med drugim pokazala, da je približno 7 odstotkov ljudi v Evropi poročalo o izkušnji diskriminacije na delovnem mestu (v Sloveniji 6 odstotkov).

Več o prvih ugotovitvah raziskave si lahko preberete na [povezavi](#).

ZAGOVORNIKOVI PODKASTI O DOSTOPNOSTI

V zadnjih mesecih je nastalo kar nekaj zanimivih podkastov Zagovornika – vse najdete na [povezavi](#) (YouTube) ali v vaših običajnih predvajalnikih podkastov.

Tokrat izpostavljamo podkaste, ki se tematsko navezujejo na temo dostopnosti, saj se je 11. decembra 2025 izteklo prehodno obdobje, določeno v Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov, za izvedbo primernih prilagoditev za osebe z invalidnostmi pri objektih v javni rabi in prevozu potnikov v železniškem prometu.

Izpostavljeni podkasti v pogovorih z zanimivimi sogovorniki razkrivajo različne vidike (ne)dostopnosti in kaj takšne ovire pomenijo za vsakdanje življenje ljudi z invalidnostmi.

#06 [Univerzalna dostopnost](#)

Podkast o univerzalni dostopnosti. Govorijo direktorica Zavoda Dostop Andreja Albreht, soustanoviteljica Zavoda Risa Saša Lesjak in zagovornik načela enakosti Miha Lobnik.

#07 [Izkušnje z nedostopnostjo](#)

Podkast o izkušnjah za nedostopnostjo, tudi o dostopnosti do intimnih odnosov. Govorijo Agnes Kojc iz Zavoda za izobraževanje in inkluzijo ODTIZ, zagovornik načela enakosti Miha Lobnik ter pravnica, odvetnica za človekove pravice in raziskovalka na Univerzi v Melbournu Micheline Lee.

#08 [Roki za dostopnost](#)

Podkast o rokih za zagotovitev dostopnosti. Govorijo predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) Midhet Huskič, samostojni strokovni sodelavec NSIOS Primož Jeralič, ter predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica Igor Miljavec.

#10 [Dostopnost prevozov in postopkov](#)

Podkast o tem, kako dostopni so medkrajevni avtobusi in vlaki ter kako dostopni so uradni postopki državnih institucij. Govorijo direktorica Pravnega centra za varstvo človekovih pravic in okolja (PIC) Katarina Bervar Sternad, strokovna sodelavka PIC Ana Bajt in zagovornik načela enakosti Miha Lobnik.

KAKO VAM LAHKO ZAGOVORNIK POMAGA

Imate vprašanje o diskriminaciji ali potrebujete nasvet?

Pišite nam ali pokličite na našo brezplačno številko.

Po predhodni najavi se lahko z našimi svetovalci pogovorite tudi v živo.

Svetovanje in pomoč
080 81 80
(brezplačna številka)

Uradne ure
Ponedeljek, torek, četrtek:
8.00–12.00, 13.00–15.00
Ob sredah:
10.00–12.00, 13.00–18.00

Elektronski naslov
gp@zagovornik-rs.si

Telefon
(01) 4735 531

Naš naslov
Železna cesta 16,
1000 Ljubljana

[Spletna stran](#)

[Facebook](#)

[LinkedIn](#)

[Instagram](#)